

سر محرر: شهبندر زاده فلبلی

احمد ملحمی

محل اداره سی:

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه سیدر .

حقه مقرون، اغراضدن سالم افکار و مقالاتنه صحیفه لر من آچقدر .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه لر ایایی غروشدرد .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه لر ایایی غروشدرد .

«HIKMET»

Journal turc, quotidien et politique

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

اداره مدیری : فلبلی

محمد زهفی

اشترا بدلی:

برسنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلنی ۵۴ غروشدرد .

پوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراققدر .

اعلانات ایچون اداره مدیریله کوروشمک لازمدر .

اعلانات ایچون اداره مدیریله کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

حکيات

عمد شكري بڼه:

عبدالله جودت بڼك جوابي

« حكمت » غزټه‌سى واسطه‌سپله «ساختات مناسبتيه»مقاله‌سى مؤلفي محمدرشدي بڼك افندي په:

« حكمت » غزټه‌سنگ ۲۰ اغستوس ۳۳۸ تاريخي ۳۳۷ نوموړي نسخه‌سنده ساختات منا- سبتيه‌مناقشه‌فلسفيه‌عنواني مقاله‌كزي او قومدم . مقاله‌كزده تصحيح‌ي لازم اوج غلط نقطه وار: اولاً: اخيراً نشر ايديكم رساله‌نك اسمي (قون و فلسفه‌ساخته‌لري) در . « ساختات » دكادر .

ثانياً: « فرد واحده محبت بر باربارلقدرد چونكه‌ومحبت بتون ديكرلك زبانه‌وقع اولور . حب‌اللهه بويادر » سوزي ټم دكلر. آلمانيا حكما‌سندن (نيچه) نك در . (ماوراي خير و شرده) عنواني ويراولي ساخته‌ فلسفيه‌نك زيرنده مفيد كتابك ۱۱۸ نجى صفحه‌سنده مسطوردر . و (فلسفه‌ساخته‌لري) عنواني كتابك ۴۹ نجى صفحه‌سندهدر .

ثالثاً: ټن (نيچه) نك بوسانخه‌سنى قيد ايټدكدن صوكره ، طرفدن مطالعه اولارق، شوسوزلري يازمشمدر :

مطالعه: فقطالله فرد دكل افرادوا كوانك « هب » ى در . بو مطالعه‌نكده مشمول نظر ايديلى موافق حق وانصاف اولوردى .

بوسوزلردن صكره برديه‌جكم قالدى : ټم ايچين « بوآدمه دينه قارشى ازلى بر بغض و كين‌وار » ديورسكز . نهوت ټم ازلى بغض و كيم واردر . فقط واضع دينك تعريف و تقرير ايټديكي دينه قارشى دكل ساخته‌وعاطل و غافلانه وجهالانه دينه دركه دين دكلدر . حضرت‌پيغمبر [ص . ع .] مالددين يارسوال‌الله يعنى دين نه‌در ؟ سؤالته جواباً « حسن - الحلق » بيورمشدر . [۱] ينه عيني واضع شرع دين نه‌در ؟ سؤالته « دين‌عقل‌در . عقل اولمايانك ديني يوقدر » جوابي ورمشدر .

ايشته بوسورتلره توصيف و تعيين ايديان دينك ديندار جافدا‌سى‌م . بونك غيري اولان ودين نامه‌ التباس ايدين‌اطيل‌وخرافاتك ايسه ديديككز كي ازلى‌وابدى مبغض‌م .

آرتق بشقه ديه‌جكم قالداى . قرا كلقده قالان خطا و غفلتار اوزرينه آچيلان بو حزمه ضيادن صكره حقمده ، لايق اولدينى وجهله ، دوشونه‌جككزى‌ودوشوندره‌جككزى بيليرم .

ټن دردست انديش ودرشت كوم :

« ودردين رهم بيسست خطا چه‌كم اين خطاصواب منست »

[۱] وحى — (حقيق برسلدان) صفحه ۶۴ دوقتور عبده‌جودت

دوقتور عبدالله جودت بڼك افندي په آچيق بر تكليف محترم دوقتور ،

اعتراف ايده‌رم كه حريت فكرينه‌ك خصوصات وجدانيه‌يه قدر تميلي، سلامت عموميه نامه‌ نه‌لېكلى اولدينى ايچون،هنوزمكن اولمايان برملكنده‌سريټى تام داخلنده مناقشات فلسفيه‌ پك زوردر . وټه اعتراف ايده‌رم‌كه بويه مناقشه‌انده اكثريتك قبول ايټديكي فكرلره استناد ايټه‌ين مباحثلر ، بر نوع « كټان » ه مراجعت اضطرارونده قالارق نقطه نظرلرنى پكه آرزو ايټدكلرى كې ايضاح ايده‌مى و قولايجه مغلوب اولورلر .

بورالرنى اعترافله برابر، كله‌رك استعمانده براز غيرت و نزاكت كوسته‌ربليرسه ، مباحثه امكانى ده حاصل اولور .

سز ، ټم اجتهادچه ، بوملكتك عددى چوق اولمايان متفكرلرلرند برده‌سى‌سكز . احباله‌ك افكار يكرى سرد و اعلان ايچون اتخاذ واخيار ايټديككز اصول ، شيعيدېكي حالحه منفعت عموميه ايله موافق دكلدر . بلكه سزه اولان مهاجكان برقمسنده سبب بوملاحظه‌در . لكڼ مسئله‌ك بويوله تلفيضى مناقشه امنده دكل . ټم مقدم ، سركله شو ستونلرده بر مناقشه مباحثه تلفيحه‌جى آچيق وشبان وطنى مستفيد ايديه‌يلدكدر، بيلم‌كه بوتكليهم‌دروى‌قبول‌كوره‌جك‌مى؛

اميد ايلايديورم‌كه بوسربست مصاحبه‌لر ، كنوز معلوماتكز حقنده‌هر كسه دهاشموللى‌معلومات وبربر، برملت ، ه متفكرلرنى سومه‌لى‌دركه اولنرك ساختات فكرينه‌سندنبن مستفيد اولان بيلسين . ايشته ينه اميد ايدىيورم‌كه‌كه شو آچيق مصاحبه‌لر ، مباحث جديدي سه‌ونلك استفاده‌سپله برابر خشوديسى‌ده موجب اولسون . .

بالاده‌وكى جوابكزده درميان ايديان بر فكر ، بجه كوزل بر . مصاحبه‌يه زمين اولاجق ماهينده‌در . ايشته او فكرى، آله‌آليور وشو تفيدانى سزه تقديم ايليورم . فاضل دوقتور !

« الله » فرد دكل ، افراد و آكوانك « هب » ى در بيوريورسكز . بوقضييى ، فلسفه نقطه نظريله ، ټن ، پك ، ياكش بولويورم .

اولا :: واحد ، فرد ، احد كي اسماء وصفيه، هرعصردهده وهملت اينده ، معبودى توسم ايچون قوللايلىشش شيلوردر . فرك تعقيب اينديكي غايه ، بيټيرسكزكه ، توحيددر . صورى كثر آلتنده‌كى قانونى ، بوقانونك معناسى اولان وحدت بولق ، فنك ياقاللامفه اوغراشدېنى بريغاهدر .

هرحادادهده وحدت ارانبركن ، واحد بولونقى ايسته‌تيركن جناب حق‌ده وحدت آراماق ، اوكا فرد صفتيتى چوق كورمك ناصل مكن اولور ؟ عجباً « فرد » لفظنه ، بشريتده اولدينى كي ، بر شخصيت معناسى و بريليور؛ اكر فرددن مقصد، ديكر افراد ايله موجوديتى محدود بر شخص ايسه ، شبهه بوقق كه جناب حق بويه معناده بر فرد دكلدر . لكڼ نامصل قبول بيورييلوركه بوكله‌ي قولالان بر سورى اعظم ، شو ملاحظادن غفلت ايټسپنده اوياكش بر معناده خالقه « فرد » اطلاق ايټس اولسون ؛ ؟

اكر فرددن مقصد ، ديكر افراد ايله موجوديتى تعديد ايديديه‌بيان بر شخص ايسه ، شوالده اونى خالقه اعصطف ايندلر ، بر [پولى نه‌تيزم - كثرت معبودين] فكرينه سالك ديك اولورلر . افراددن بر فردى ، ديكرلرینه ترجيحاً سومك ، بر چوق الهلره اعتقاد ايديلبنجه ، فى‌الواقع خود پرستلكك برشكلى ، بر باربارلقدرد . لكڼ « نيچه » نك تعريف ايټديكي آدملر ، بومسكده‌ى ايديلر ؟ شيمدى كچم ايكنجى ، نقطه ه :

جناب جق ايچون « هب » ديورسكزكه بو ، عندالتجليل ، اشيا و افرادك جمعاً بكونى ديك‌در . بوتعريفله قبول ايديله‌جك‌برخانى، شايان عبادتى‌در؛ حق بوييله بر تصور بيله ، « حق » تعريفنه مقابل دوشه‌بيليليرى؛ اشيا و افراد ديديكز مجموعه حادثات هيچ برروقت « نامتناهى » فكرى حصوله‌كتيره‌مى وهرحالحه‌ده بوفكره معادل دكلدر . متناهى شيلرك لايعصى صورته‌جى بر « غير معين ، مبهم مطلق » ميدانه اكتيرسده‌ده البته بر « نامتناهى » پايمان . شو حالده جناب حق ، ناصل « هب » اولور ؟ واقفنا بوفكر [كه ايسپونوازه منسوب مسلك وجوديه‌يدن مستعاردر] بردرجيه قدر تصوفده‌كى افكارى‌ده آكديريوروسه‌ده سرد بيورديفكر شكليله تصوفك و بنا بر ټن حكمت اسلاميه‌نك بيكه . ى‌در . . لطفكزدن بوياده‌كى فكرلريكرى آچيقجه يازما كزرى رجا ايدىيوروبوياده‌كى ملاحظاى جوابكزك وروديننه‌ تعليق ايله تقديم حرمت ايليورم افندم .

صروسى

مخابه

مذاكرات صليحيه ابتدائيه

ژزون تورك غزته‌سنده مطالعه اولنشدر : بر منبع موثوقدن استخبار اوندينه‌كوره عثمانلى و ايتاليان ده‌لكلورى مذاكرات صليحيه ابتدائيه‌يى اون‌كون ظرفنده‌ختمه‌ايردريه‌جكلردر.

نان‌ان غزته‌سنگ روما مخابرنن :

ع عثمانل مرخصلى ايله برلكده‌مذاكرات صليحيه‌يى اداره ايتكده‌اولان ايتاليان برطولنى ايله فرّوزيناطو ، مذاكراتى قطع ايدهرك ، ايتاليا ليا باش وكيلى جيولئى ايله كوروشملك اوزره طورينزينويه كشلاردر .
بو بوملاقات برچوق تفسيرلره محل و برمش ، مذاكرات صليحيه‌نك فى‌الواقع جريان ايټديكىنى تأييد بلد ايلنشدر . معافيه ، مذاكراتك هنوز بر نتيجه‌نيجه‌يه منجر اولقدن اوزاق بولندينى سويلتم‌يلنمكده‌در .

خ خارجه ناظرى سان جوليانو ، صالح مسئله‌سئله‌سى‌حقنده مذاكرانده‌بولنان مجلس وكلاده حاضرضر اولمامشدر . مذاكراتك حسن صورته‌ه نتيجه‌لجه‌لنديكى تقديرده مذاكرات صليحيه هيئت رسميه‌سى رياسته‌نده اعيايندن غاروشه بولنه‌له‌جقدرد . موئى‌ايله ۱۹۱۱ سته‌سنده استانبول سفارته‌ه تعيين اولنشدر . استانبوله مټى ټمى عزيمت ايكن اعلان حرب اولنشدر .

مذاكرا كرات صليحيه‌ك خنى طويلتم‌سسه‌مىنى تحقيق‌حقيق اولنه‌ميان بروايتيه كوره ، عثمانلى

حكومتى ، ليبا اوزرنده حاكيت شاهانه‌نك محافظه‌سى ادا‌سندن واز كچمكدردر . عثمانلى حكومتى ، ده‌ا زياده كنديسنه ليبا اسلام‌لرينك محافظه‌سى وظيفه‌سنى و بره‌رك ويرليرك حريت مذهبيه‌سى ، مساوات سياسيه‌سى وعفو‌عموميسى ايچون ايتاليانن تأمينات ايسته‌مكه‌كفائيت ايدم‌جكدردر .

ايتاليانك تعاملات حريت‌پروانه‌سى معلوم اولديغندن ، بوخصوصده اشلافك قابل‌اوله‌جنى مأمول‌در . حكومت عثانيه انور ونيجى بكلرى استانبوله دعوت ايتكمكه ، مصاحله‌نك يرلير طرفندن قبول اولوب اولنه‌ميه‌جفى آلامق ايسته‌مشدر . فى‌الواقع ، عثمانلى حكومتى، اهالى مذكوره‌ي مخاربه‌يه دعوت ايټدكدن صوكره ترك ايتكم‌ايسته‌ميور . موثوقيتى تأمين ايديه‌يله ميه‌جكم استخباراته‌نظراً بوجهت حل‌اولندقدن صكره ، كذا مشكل بعض مسائل‌ده حل اولنه‌جقدردر . بناء‌عليه اسويچرده مذاكراتك ده‌ا برقاچ هقته دوام ايدم‌جكى سويلتمكده‌در.

ايتاليان سفان حربه‌سى

مكرى ۳ ايلول — اقشامه‌طوغرى ليمانك مدخلنه بر ايتاليان قرووازورى كلش وان آيدن برى ليمانزده دميرلى بولنان بر كريدلى مسلمانك قايعنى ضبط ايدرك كوتورمشدر .

دخلى خبرلر

تيور بولى كشادى

اوتوز سكزنجى كيلو مترو طولنده اولو قيشله — پوزانطى تيور بولى انشا آتق وتونل حفريانى واستاسيون‌انشاى اجمال ايتش اولديغندن بعض نواقصك اكالى متعاقب تشرين اول افرنجي ابتدا‌سنده رسم كشادى اجرا ايديله‌جكى خبر ائمشدر

فوجه ملحه‌لرى

فوجه ملحه‌لرى طوز نقل‌ياتنك موسيو يتسويه‌احاله‌سى‌بو يوزدن كچنان اهالى محليه‌نك معيشتلرنى دوچار تضيق ايلديكندن معاملات جاري‌يدن بحث ايله حاله واقعه‌نك فسخته دائر ايدن ولايتندن مالىه‌نظارته‌ه مراجعت اولنشدر.

تكذيب

علمدار غزته‌سى ، خارجه ناظرى نورادونكيان افندينك اورمان ناظرى رشيد پاشا ايله مجايش ايدم‌جكى يازمشدر . ژون تورك غزته‌سى بوحوادثك منابع رسيميدن تكذيب اولنديقى بيان ايلكمده‌در .

هنجاق جمعيتك غزته‌سى

ديوان حرب طرفندن تعطيل اولنان‌هنجاق قومته‌سنگ ناشر افكارى اولان نورآشخارق (بكي دنيا) غزته‌سى برايكى كونه‌قبر ائتشاره باشلايه‌جقدردر .

پاڼه روم جاعتك بر مکتوبى

اولكى كون بطريقخانه‌ده انعقاد ايدن سن سينود مجلسنده پاڼه روم جاعتندن وارد اولان بر مکتوب قرائت ايدلنشدر .

بو مکتوبده ، پاڼه اهالى روميه‌سنگ پاڼه ولايته آرناوود اولان بر ذاتك تعين ايدلمه‌سه قارشى پروتستو ايدلديكى سويله‌نيور.

وان احوالى

پوزاتيون غزته‌سنده او قومشدر :

داخيله نظارتنه دون وقوع بولان مراجعتزده وان ولاينى احوال عموميه‌سى حقنده يكي بر تلغرافنامه ورود ايتديكىنى اوكرنك . وان ولايته يكرمى ايكي ارمنينك قتل اولدينه‌ه دائر ارمنى بطريقخانه‌سه وارد اولان ايكي تلغرافنامه صدارته وشوارى دولت رياسته‌كوسترلش اولغله‌ه دون مجلس وكلائك يوم‌اتقداى اولماق حسييله ، اداره عريفه‌نك اعلان اولتوب اولنه‌مى‌جهتى‌ده بالطبع مذاكره اولتمامشدر . يالكز ، ۱۱ نجى قول اردو قوماندانلغه بر تلغرافنامه كشيده اولنه‌رق

اشرناك تعقيب ودردستى ضمنتده مقدار كافى عسكر سوق ايدلى امرى و برلشدر .

آرناوودلق احوالى

انده‌بانان غزته‌سنده مطالعه اولوغشدر : قالقاندن ، غوسنب ، وغستواردن كان خصوصى مکتوبرك مندرجانه كوره حوالى مذكوره‌ده حيات اقتصاديه كافى‌السابق نشو ونما بولمده و بر قاچ كودن برى اصلاجنات وقوعه‌كله‌مكده‌در .

مناسترده بوما

مناستر ۲۱ اغستوس — دون‌اقشام‌ساعت يازم راده‌لرنده برله ديون عموميه دائره‌سنگ طيش‌قبوسنه‌برقيه‌ك فيلىلى بر بومبا‌وضع‌ايدلش وقيتنه آتش و برلش ايسه‌ده كوريله‌رك انفلاقته ميدان و برلمدن سوندرلش وتعميق تحقيقات ايله متجاسرلك دردستى اسبابه توسل اولنشدر .

قوصوده‌ه جنابلر

شهرحال‌رومينك ايكنجى پنجشنبه كيجمى ساعت‌ايكى‌بچقده رادويشته‌نك هتوه قريه‌سندن طومه ، پوستوك خانمى اشخاص مجهوله طرفندن احراق و زوجمى‌زويو ايله مذكور خانميه ايكي يوز اللى مترو مسافاده ديكر بر خانه‌نك بفعجسنده عين فاعلار طرفندن قريه مذكوره‌لى ايتش ياشلرنده پوسه اوغلى واسو واون بش ياشلرنده‌كى اوغلى اسپاسو ويكرمى ياشلرنده كرممى‌زويو ايله اللى ياشلرنده زوجم‌سپله كوى مزارلى ياننده قرق بش ياشلرنده طوق قرچونك كه اوچى ارلك‌اوچى قادين اولق اوزره جمعاً اتى شخصك قالره قتل واتلاف ايدلنكلرى خبر النسيه درحل مأمورين لازمه ايله مفرزملر سوق ايديلوب شمدى‌يه قدر اجرا قاتان تحقيقات وتحريرات نتيجه‌سنده فعل قتلك باغار چتمسى طرفندن ايقاع ايدلديكى اكلاشلمش وبوياده‌كى تحريات وتوقيانه شتله دوام ايدلكده بولنشدر .

اسكويده شمندوفر خطه‌اشقيا طرفندن قولش اولان بومبار بلا وقوعات چقاريله‌رق هيچ برحادثه‌يه ميدان و برلمه‌مشدر .

سلانيكده جنابات

سلانيك ولايتندن دون موردو تلغرافلرده ملحقات ولايته وقوعه‌كتيريلن درت بش جنابت بيلديرييلور .

سوريه‌ده قولرا

شام ۳۰ايلول — (عنايشرلونده‌خصوصى تاغراف) طرابلس ايله‌خس يبنده بش كونلك بر قرائتته وضع اولنشدر . صحه اداره‌سنگ استاستيقته‌كوره بومى‌اون كيشى وفات ايتكمده‌در.

ولاياتن داخيله نظارته‌كان ۲۱اغستوس تاريخلى تلغرافلرده سوريه ، حلب ومعموره . العزيزولايتارنده‌قولرادن‌مصاب ووفيات وقوى بيلديرلمكده‌در

حدود حادثاتى

قره طاغ حدودنده

قره‌طاغ حدودونده يكيدين افاق برمصادمه وقوعولدينى خبر آئمشدر .

دون اقشام كچ وقته قدر يونان حدودى مصادمه‌سنه دائر مقام عاڼينه يكي برخبر ورود ايتديكى تحقيقاتمزدن اكلاشلمشدر .

خارجى خبرلر

بجزان حاضر حقته

ده‌ا غزته‌سى يازييور :

قوت برختولد طرفندن تكليف اولنان عدم مركريت اصول ادارمى ثمردار اوله بيلمك ايچون ، عثمانلى دوستلرمزه بر چوق دفعه تكليف ايدليكمز وجهله ، بتون عناصرك مساواتى تأمين ايللى‌در.

اميازات‌جديده ايجاد ايدم‌جك‌يرده هرعنصرك